Нападот врз Мала Азија бил "ексклузивна грчка иницијатива", без благослов од силите на Антантата и, како резултат на тоа, тие се нашле сами и останати без муниција. Тие знаеле дека не можат да се потпрат на Италија или на Франција за помош, но ја сфатиле својата тешка ситуација во која се нашле кога и Британија одбила да им помогне.

До почетокот на есента Грците биле одбиени на повеќе од половина пат помеѓу Смирна и Анкара, стигнувајќи во еден непријатен воен ќорсокак. Сфаќајќи дека не ќе биде можно да победат воено или политички, Грците прибегнале кон Париската конференција од март 1922 година, барајќи компромис. Компромисот повикувал на повлекување на грчките војски и ставање на христијанското население под заштита на Лигата на народите.

Претчувствувајќи победа, Мустафа Кемал од Турција инсистирал на безусловна евакуација на грчките сили, барање што било неприфатливо за Грција. Се' уште сметајќи на британската љубезност, во јули 1922 година, Грците неуспешно се обиделе да добијат дозвола од своите сојузници да влезат во Цариград.

Турција започнала една офанзива од големи размери, на 26 август 1922 година (црн ден за Грција и нејзината Голема идеја), во близина на Афјонкарахисар /Afyonkarahisar/ и ги присилила Грците на брзо повлекување назад до Смирна. На 8 септември грчката војска се повлекувала, а наредниот ден турската војска упаднала во Смирна.

Најлошото дошло попладнето на 9 септември, кога започнале убивањата и пљачкосувањата, проследени со еден масакр врз христијанското население во кој 30.000 христијани, повеќето Ерменци, исчезнале. Како резултат на ова насилство, 250.000 луѓе побегнале кон крајбрежјето за да ја избегнат катастрофалната несреќа.

Воениот поход во Мала Азија завршил како и што згаснала “Мегали Идеа” за една поголема Грција. Сепак, уште полошо, како резултат на ова катастрофално грчко фијаско, било тоа што милион турски христијани биле раселени, повеќето од нив во Македонија. Нивното населување влијаело врз македонската демографија, како и врз моралот на македонското население.

Цела генерација млади Македонци, кои биле регрутирани во грчката војска, биле испратени во воените походи во Мала Азија и многу од нив ги изгубиле своите живот. Грчките власти никогаш не го признале нивното служење и никаква компензација не им била платена на семејства на оние “глави на семејството” кои го загубиле животот. Причината за ваквиот пропуст, според грчките власти, е што “тие биле Бугари”.

Ни имаат кажано дека е доблесно да се умре за својата татковина. Зарем не би било уште подоблесно да се умре за нечија туѓа татковина? Како Грците им се одолжиле на оние кои биле доволно доблесни да умрат за Грција? Дозволиле нивните вдовици и жени да живеат во сиромаштија. Ете како Грција ги третирала своите најдоблесни граѓани!

[illegible]

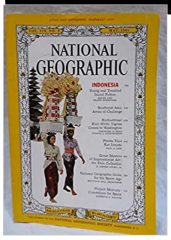
NATIONAL
GEOGRAPHIC
INDONESIA

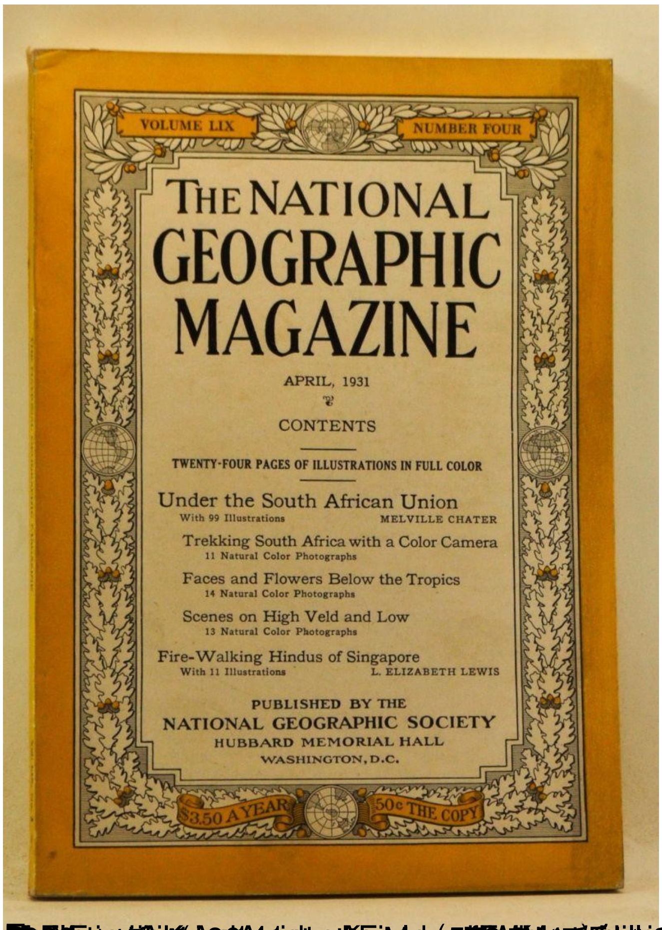

[illegible]

[illegible]РИСТО СТЕФОВ[illegible] И

СЛАВЕ КАТИН